

Totto

Kotiseutuyhdistys
Rovaniemen Totto ry

Kuvat: Kaija Sälevä

Talkootyö on voimamme – Nuoret ja lapsiperheet tulevaisuuttamme

TOIMINTASUUNNITELMA 2024 – 2026

Kehittämispäivä 23.11.2023, toimintasuunnitelmaluonnos käsitelty johtokunnan kokouksessa 4.12.2023 ja hyväksytty yhdistyksen syyskokouksessa 10.12.2023.

Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:n toimintasuunnitelma 2024 -2026

1 TOIMINTAPOLITIIKKA

Yhdistyksen sääntöjen 2 §:n mukaan yhdistyksen tarkoituksena on kotiseutuhengen ylläpitäminen ja kotiseututietoisuuden lisääminen, kotiseutukulttuurin vaaliminen ja edistäminen sekä rakennusperinnön vaaliminen.

Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:n nykyiset säännöt ovat olleet voimassa 11.3.2013 lähtien. Suomen Kotiseutuliitto on tehnyt ja julkaissut 20.11.2023 uudet mallisäännöt paikallisyhdistyksen mallisäännöt, kaksi kokousta 2020 [pdf]. Ennakkotarkastettu 24.11.2020. (2020/531528Y).

Vuoden 2024 aikana Totto ry pohtii omien sääntöjensä muuttamistarvetta ja tuo muutosehdotuksensa yhdistyksen kevätkokoukseen tai viimeistään syyskokoukseen (12 §).

Toiminta-ajatus

Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:n toiminta-ajatuksena on tehdä Rovaniemen keskustassa ja haja-asutusalueen kylissä aktiivisesti ja verkostoituen kestävää kotiseutu- ja perinnetyötä, joka ylläpitää peräpohjalaista kotiseututietoisuutta ja ylisukupolvista yhteisöllisyyttä. Yhdistys tukee kulttuurihistoriallisesti suojeltujen rakennusten ja ympäristöjen säilyttämistä sekä niiden kestävää hyödyntämistä. Yhdistys vahvistaa yhteistä rovaniemeläistä identiteettiä tuomalla esiin kotiseuturakkauden ja perinteiden merkityksen ihmisten hyvinvoinnille.

Yhdistys omistaa Rovaniemen kotiseutumuseon Pöykkölässä sekä Uulan myllyn ja myllypirtin Sinetässä. Rovaniemen kotiseutumuseo, perinteen ja kulttuurin osallistava elämys- ja kohtaamispaikka, tarjoaa menneisyyden lumoa arvokkaassa museomiljöössä Kemijoen rantamaisemassa ja haastaa Totto-aktiiveja kiinnittämään erityistä huomiota asiakaskunnan muuttumiseen. Kotiseutuyhdistys kutsuu kaikenikäisiä mukaan harrastamaan ja talkoilemaan.

Koko vuodenkierron ajan museomiljöö on yleisötapahotumien lisäksi erityinen esittävän taiteen, kokousten, juhlien, työpajojen ja koulutusten pitopaikka. Kokemisen arvoisia ovat pakkastalvi, hankikantokevät, jäidenlähtö ja luonnon herääminen, keskiyön aurinko, sadonkorjuu, ruskan väriloisto, ensilumi ja joulukaamos.

Kotiseutuyhdistyksen arvot ja toimintaperiaatteet: rohkeus ja kehittämistahto, yhteistyö ja avoimuus, kotiseuturakkaus ja talkootyön arvostaminen, yhteisöllisyys ja yhteisvastuu sekä luottamus ja tasa-arvo.

Asiakasnäkökulmia

Asiakaskunta on muuttumassa, kun museokävijöiden omakohtaiset kokemukset ja tietämys talonpoikaisaikakaudesta ovat vähenemässä. Matkailijat osoittavat lisääntyvää kiinnostusta aitoon peräpohjalaiseen kulttuuriin. Muistelujen lisäksi ja sijaan on ilmennyt kasvavaa kiinnostusta kotiseutumuseon miljöön lämpimään ja rauhoittavaan tunnelmaan, kokoelmiin, rakennusperinteeseen ja entisajan elämäntapaan. Muutoksen vuoksi on tärkeää järjestää asiakkaille mahdollisuuksia osallistua ja pyrkiä tuottamaan heidän toiveitaan vastaavia osallistavia kohdekokemuksia. Kohdekokemus syntyy kotiseutumuseon omaleimaisista ja vetovoimaisista palveluista sekä koettavissa olevasta toiminnan kulttuurista ja vuorovaikutuksesta.

Keskeisimpiä asiakasryhmiämme toiminnan kehittämisen nykyvaiheessa ovat paikalliset kaikenikäiset ihmiset ja erityisesti lapsiperheet. Julkisille ja yksityisille työ- ja muille yhteisöille, ryhmille sekä koti- ja ulkomaisille matkailijaryhmille kehitetään tuotteistettuja ryhmäpalveluita. Nuorten ja työkäisten mukaan saaminen talkoo- ja vapaaehtoisyöhön on haaste ja edellyttää toimenpiteitä. Kouluyhteistyö ja museokasvatus ovat myös tärkeitä kehitettäviä toimintamuotoja.

Yhteistyöverkostot

Kotiseutuyhdistys on Suomen Kotiseutuliiton ja Suomen museoliiton yhteisöjäsen. Yhdistys toimii läheisessä yhteistyössä ja saa museaalista osaamista Lapin maakuntamuseon asiantuntijoilta.

Suomen Kotiseutuliitto on kotiseututyön keskusjärjestö, kansalaisjärjestö ja valtakunnallinen edunvalvoja. Liiton tulevaisuusnäyn mukaan suomalaisten paikallisyhdistysten tehtävä on tarjota kestävä ja uudistuva kotiseutu kaikille asukkailleen. Kestävän kehityksen mukainen ajattelu tarjoaa museoille uusia tapoja esitellä kokoelmia ja tavoittaa yleisöä. Kestävä ajattelu tuo myös tuoreita lähestymistapoja kokoelmien hoitoon, talouteen ja yhteisöllisyyteen. Kestävä toiminta voi parantaa myös paikallismuseon resurssien käyttöä, pitkäjänteisyyttä, sosiaalista vastuuta, innovaatioita ja luovuutta. Paikallisten ominaispiirteiden ja sosiaalisten verkostojen vaaliminen ja kestävä kehittäminen – kotiseututyö – tukee sosiaalista, kulttuurista, ekologista ja taloudellista kestävyyttä. Jatkuvuus on myös tärkeä osa elinympäristön viihtyisyyttä ja turvallisuutta.

Suomen museoliiton Strategia 2026 johdattaa kohti maailmaa, jossa museoiden ainutlaatuinen rooli elinvoiman, sivistyksen ja hyvinvoinnin lähteenä tunnustetaan. Strategia keskittyy kolmeen teemaan: Museot sivistyksen ja hyvinvoinnin lähteenä; Museot elinvoimana ja elämyksinä; sekä Osaava ja houkutteleva museo. Toimintaympäristömme on ennennäkemättömässä murroksessa. Tiukentuva talous, epävarma maailmantilanne, sekä tarve osaamisen vahvistamiselle haastavat museoalaa. Kaikki tämä ohjaa meitä keskittymään oleelliseen ja tekemään valintoja.

Lapin maakuntamuseo on alueellinen vastuumuseo, jonka toimialueena on entinen Lapin lääni pois lukien Torniolaakso, Kemin seutu sekä saamelaiden kotiseutualue. Perustehtävänä on toimialueen kulttuurihistoriallisen ja luonnontieteellisen aineiston keruu, tallentaminen ja tutkimus. Esine-, valokuva-, arkistoaineisto- ja luonnontieteelliset kokoelmat ovat tutkijoiden ja muiden kiinnostuneiden käytettävissä. Henkilökunta vastaa alueen historiaan, rakennusperintöön, kokoelmiin, kulttuuriin, arkeologiaan ja luonnontieteisiin liittyviin kysymyksiin. Alueellinen vastuumuseo toimii muutenkin asiantuntijaorganisaationa.

Lapin Metsämuseon kanssa tehdään yhteistyötä, esimerkiksi Sadonkorjuumarkkinoiden järjestämisessä. Uusia yhteistyökuvioita etsitään.

Kotiseutuliiton, museoliiton ja maakuntamuseon ohella yhteistyöverkostoa on tiivistetty Rovaniemen kaupungin kulttuuritoimen, Lapin korkeakoulujen, Lapin koulutuskeskus REDUn ja muiden perus- ja toisen asteen koulujen sekä Rovaniemen seurakunnan, Vapaaehtoistyönkeskus Neuvokkaan, eri yhdistysten ja yritysten kanssa. Rovaniemen kylien kanssa on käynnistynyt merkittävää yhteistyötä. Merkittävä yhteistyön muoto on tiedottamisen lisääminen Rovaniemen kaupungin verkkosivuilla. Edellä mainituista yhteistyötahoista erityisesti Rovaniemen seurakunnan ja Rovaniemen Neuvokkaan kanssa tehty laaja käytännön yhteistyö useiden tapahtumien järjestämisessä on noussut tärkeään asemaan. Näiden tahojen tuoma ammatillinen osaaminen ja mittava talkootyöpanos on erittäin tärkeä Totto ry:lle myös tulevaisuudessa.

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Kotiseutuyhdistyksen säännöissä yhdistyksen kotipaikaksi ja toimialueeksi on määritelty Rovaniemi, johon kuuluvat ydinkeskustan lisäksi haja-asutusalueen kylät. Kylien elinvoiman lisäämiseksi on jo vuodesta 2019 lähtien tehty hanke pohjaista yhteistyötä kyläyhdistysten, yrittäjien, järjestöjen, kyläaktiivien eri viranomaistahojen kanssa. Tarkoituksena on peräpohjalaiseen perinnekulttuuriin ja luontokohteisiin liittyvien kehittämiskokonaisuuksien valmistelu.

Kotiseutuyhdistys on perustettu vuonna 1951 ja se on aloittanut museotoimintansa vuonna 1957. Vuonna 2021 juhlittiin 70-vuotiaista kotiseutuyhdistystä ja vuoden kunniaksi julkaistiin juhla kirja, Totto XXI. Yhdistyksen historiasta julkaistiin kotisivuille kooste *Seitsemän ajatusviivaa – Seitsemän vuosikymmentä*.

Rovaniemen kotiseutumuseon rauhallinen ja arvokas kulttuuriympäristö sijaitsee Pöykkölässä Kemijoen varrella 3,5 kilometrin etäisyydellä kaupungin keskustasta. Runsas esineistö ja kokoelmiin perustuva perusnäyttely tarinoineen yhdessä 2,5 ha:n miljöön ja 17 rakennuksen kanssa edustavat 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alkupuolen peräpohjalaista talonpoikaiskulttuuria. Kokoelmat koostuvat erityisesti kalastukseen, karjatalousvaltaiseen maatalouteen, metsästyksen ja poronhoitoon liittyvästä esineistöstä. Myös ruokataloudessa ja käsityössä tarvittua esineistöä on saatu runsaasti talteen. Museoalueen luontoympäristöä suojeltavine kasveineen pidetään kunnossa.

Yhdistyksellä on arkistossaan merkittävä äänitekokoelma, jota säilytetään Lapin maakuntamuseon arkistossa. Yhdistyksen omia nauhoitteita 1950- ja 1960-luvulta on digitoituna noin 50 tuntia. Uusimpana kokoelmassa on Kotimaisten kielten keskuksen Suomen kielen nauhoitearkistosta keväällä 2019 käyttöön hankittu 50 tunnin murreäänitteiden kokoelma. Vanhimmat nauhoitteilla puhuvat henkilöt ovat syntyneet 1870-luvulla ja tallennukset on tehty 1960-luvun alussa.

Museoesineet ja valokuvat on saatu Rovaniemen alueelta ja niitä halutaan edelleen saada lahjoituksina. Niiden luettelointitietoja on alettu siirtää digitaaliseen muotoon yhteistyössä Lapin maakuntamuseon kanssa. Museorakennukset, esineistö, äänitekokoelma ja valokuvat haastavat yhdistystä järjestämään erilaisia näyttelyitä ja tapahtumia sekä lisäämään digitaalisuutta kestävän kotiseutu- ja perinnetyön hengessä saavutettavuuden lisäämiseksi.

3 KOTISEUTUYHDISTYKSEN TOIMINNAN STRATEGISET LINJAUKSET VUOSILLE 2024 – 2026

1. **Toteutamme toiminta-ajatusta ja arvolupausta kaikessa toiminnassamme.** Rovaniemen kotiseutumuseo on *peräpohjalaista kotiseututietoisuutta edistävä* perinteen ja kulttuurin osallistava elämys- ja kohtaamispaikka, joka tarjoaa menneisyyden lumoa arvokkaassa museomiljöössä. Asiakkaiden kohtaamisissa on tärkeää pyrkiä tuottamaan heidän toiveitaan vastaava kohdekokemus. Kohdekokemus syntyy kotiseutumuseon omaleimaisista ja vetovoimaisista palveluista sekä koettavissa olevasta toimintakulttuurista ja vuorovaikutuksesta.
2. **Tavoitteenamme on kestävä talous.** Yhdistyksen toiminta ja sen kehittäminen edellyttävät aina kestävällä pohjalla olevaa taloutta. Yhdistyksen maksuvalmius ja vakavaraisuus pidetään sellaisessa kunnossa, että yhdistys kykenee suoriutumaan sitoumuksistaan hyvin niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä. Talouden toteutumisen seuranta raportointeineen sekä taloudenhoidon ja varainkäytön valvonta ovat keskeinen osa yhdistyksen normaalia toimintaa. Pidemmällä tähtäyksellä tavoitteena on palkata vähintään osa-aikaiseksi yhdistyksen työntekijäksi tulosvastuullinen palveluvastaava hoitamaan palvelumyyntiin liittyviä tehtäviä yhdistyksen oman tulorahoituksen lisäämiseksi.

Museorakennusten korjausrahastoa käytetään rahaston säännön mukaisesti, mutta rahastoa pyritään mahdollisuuksien mukaan myös kartuttamaan, jotta käytettävissä olisi tulevaisuudessakin hanketoiminnan edellyttämä omarahoitusosuus.

3. **Kyläyhteistyössä tarvitaan koordinointia.** Rovaniemen keskustan alueella ja haja-asutusalueen kylissä yhteistyössä korkeakoulujen ja oppilaitosten sekä kylätoimikuntien, maaseutuyritysten, matkailuyrittäjien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa kehitetään kulttuurimatkalupolkuja, mikä tarkoittaa tuotteistettujen kotiseutu- ja perinnetyön tapahtuma- ja ohjelmapalvelukokonaisuuksien sekä markkinoinnin kehittämistä. Kotiseutuyhdistyksen ja kylien väliseen yhteistyöhön tarvitaan koordinointia kyläyhteistyöryhmän kanssa.
4. **Digitaalisuutta tarvitaan lisää.** Yhdistyksen digitaalista markkinointiviestintää kehitetään. Varmistetaan Totto-aktiivien osaaminen digitaidoissa ja viestinnän perustaidoissa. Palvelumuotoilu, digitaalisten järjestelmien kehittäminen ja elämysteknologiat ovat tärkeitä uusien palveluiden kehittämisessä ja markkinointiviestinnässä.
5. **Totto-aktiivien yhteinen kehittämispäivä nostaa esiin kehittämistarpeita.** Toiminnan suunnan ja tulosten arvioimiseksi toteutetaan vuosittain strategioiden lukukinkerit. Samalla johtokunnan, toimikuntien ja jaosten sekä muiden toimijoiden työtä, työnjakoja ja toimintatapoja yhtenäistetään ja tiivistetään tiedonkulun parantamiseksi ja yhdistyksen asettamien strategiiden tavoitteiden toteuttamiseksi.

6. **Vapaaehtoistoimijat ovat yhdistystoiminnan perusta.** Yhteydenpitoa yhdistyksen jäsenistöön ja talkoolaisiin tiivistetään. Uusien vapaaehtoisten rekrytointia tehostetaan viestinnän keinoin. Aktiivisten tottolaisten palkitsemisesta ja kiittämisestä huolehditaan. Totto ry:n kummit on uusi ja tärkeä vapaaehtoisten toimijoiden tukiryhmä.
7. **Yhteistyöverkostot lisäävät mahdollisuuksia.** Tapahtumatuotannossa niin Sadonkorjuumarkkinoilla kuin monissa muissakin kotiseutumuseon ympärivuotisissa tapahtumissa on Rovaniemen Neuvokkaan ja Rovaniemen seurakunnan sekä Rovaniemen kaupungin kanssa tehtävä yhteistyö erittäin tärkeää. Korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten kanssa tehtävä opiskelija- ja hankeyhteistyö ovat suuri voimavara yhdistyksen toiminnalle. Opiskelijoiden harjoittelut, opinnäytetyöt ja tapahtumia tukeva opetuksen integraatio palvelevat museon toimintaa ja kehittämistä.

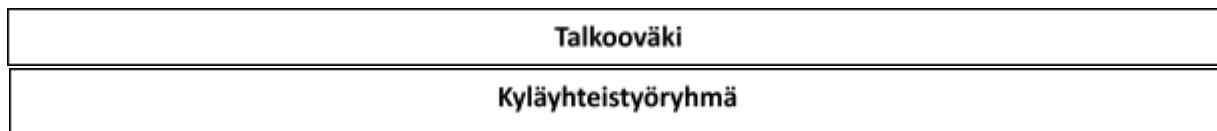
4 YHDISTYKSEN ORGANISAATIO, TYÖNJAKO JA TEHTÄVÄT

Organisaatio

Johtokunnan, palkattujen työntekijöiden ja toimikuntien välillä vallitsee rakentava yhteistyösuhde eri toimenpiteiden rajapinnoilla. Johtokunta on määrittänyt työntekijöiden tehtäväkuvat ja työnjaon. Hankkeisiin nimettyjen työntekijöiden tulee keskittyä hankkeen tavoitteiden mukaiseen työhön ja raportoida niistä. Erityisesti tulee huomioida yhteistyötahojen, kuten Lapin ammattikorkeakoulun sekä REDU:n aktiivinen rooli sekä niiden mahdollistama resurssi palveluiden ideoijina, kehittäjinä ja toteuttajina.

Yhdistyksen puheenjohtaja käyttää kaikkiin työntekijöihin nähden työnantajan työnjohto-oikeutta ja –velvollisuutta. Kyläyhteistyöryhmä tukee kylien yhteistyön koordinoititehtävän hoitamista ja vastaa kylien yhteistyön jatkuvuudesta, pysyvyydestä ja kehittämisestä. Kotiseutuyhdistyksen organisaatio on kuvattu kuviossa 1. Organisaation ja sen toimivuuden tulee olla jatkuvan arvioinnin kohteena.

Kuvio 1. Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:n organisaatio

Päätöksenteko

Yhdistyksen päätöksenteossa keskeistä on, että toimikunnat, toimikuntien ryhmät ja johtokunnan talousjaos valmistelevat yhdistyksen strategisten linjausten pohjalta alustavasti vastuualueensa toimenpiteet, arvioivat niiden budjettivaikutukset ja tuovat ne toimintasuunnitelma- ja talousarvioprosessin aikana johtokunnan päätettäväksi. Syyskokouksen hyväksytyä toimintasuunnitelman ja talousarvion johtokunta määrittelemiään tehtäviä varten nimeää toimikunnat. Toimintavuoden alussa toimikunnat suunnittelevat toimikunnille määriteltyjen tehtävien konkreettisen toteutuksen ja myönnettyjen määrärahojen käytön johtokunnalle tiedoksi ja tarvittavia toimenpiteitä varten. Toimintavuoden aikana toteutetaan toimintasuunnitelmaan kirjattuja suunnitelmia yhdessä sopimiemme toimintaperiaatteiden ja arvojen ohjaamina.

Konkreettinen toteutus

Kunkin toimikunnan, hankkeen, tapahtuman järjestelytoimikunnan ja työntekijän vastuualueelle kuuluvat työprosessit tulee pääsääntöisesti itse hoitaa alusta loppuun eli suunnittelusta, kustannusarvioista ja tuotto-odotuksista toteutukseen, tiedottamiseen ja arviointiin. Erityisesti toimintojen rajapinnoilla ja viestinnässä on tarpeen hyödyntää keskinäistä asiantuntemusta. On tärkeää, että kullekin toimelle määrätään tarkasti vastuuhenkilö tai vastuutaho, josta tiedotetaan sisäisesti.

Palautetta antaessamme on painopisteen oltava kohteliaassa ohjaamisessa ja oikean toimintatavan esille tuomisessa arvojemme mukaisesti. Näissä keskusteluissa negatiivisen arvioinnin asemesta haemme positiivisia kehittämiskäsitteitä ja osoitamme myönteistä kehittämisen suuntaa.

Ulkoisessa viestinnässä, esim. lehtitiedotteet ja artikkelit, julkaisut, kotisivut, Facebook ja Instagram, on viestinnän laadun eli sisällön ja huolletun kieliasun varmistamiseksi hyvä tarkistuttaa teksti kotiseutuyhdistyksen sisäistä asiantuntemusta hyödyntäen.

Organisaation kaikilta tasoilta asioita tuodaan johtokuntaan tiedoksi ja tarvittaessa johtokunnan päätettäväksi. Yhdistyksen sisäiseen yhteistyöhön ja vuorovaikutukselliseen tiedonkulkuun on kiinnitettävä erityistä huomiota tavoitteiden ja tulosten saavuttamiseksi.

Epäasiallista kohtelua ja häirintää ei sallita missään tilanteessa. Tällaisten mahdollisten tilanteiden käsittelyn pohjaksi otetaan käyttöön häirintäasiakirja.

Johtokunta

Tehtävät:

- Valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan ja kutsuu sihteerin kalenterivuodeksi kerrallaan.
- Nimeää avukseen toimikuntia ja tarvittaessa muita toimielimiä määrittelemiään tehtäviä varten sekä määrittää toimihenkilöiden ja työntekijöiden tehtäväkuvat, työnjaon ja työnjohto-oikeudet.
- Hoitaa tehtäviään sääntöjen (2§ ja 3 §) tarkoituksen ja tavoitteiden sekä yhdistyksen arvojen ja toimintaperiaatteiden mukaisesti.
- Tehtävänä on strategisen johtamisen, ohjauksen ja operatiivisen päätöksenteon ohella yhdistyksen talouden parantaminen ja saattaminen kestäväälle pohjalle yhdessä johtokunnan talousjaoksen ja toimikuntien kanssa.
- Tukee toiminnallaan ja päätöksillään yhdistyksen toiminta-ajatuksen ja tarkoituksen toteutumista.
- Johtokunta yhdessä johtokunnan talousjaoksen kanssa suorittaa vuosittain riskikartoituksen kehittyvän toiminnan ja kestävä talouden voimavarojen kehittymisestä ja riittävydestä.
- Edistää talkootyön kehittymistä vuosikellossa olevan 8 vuodenajan ohjelman mukaisesti.
- Huolehtii hankkeiden suunnittelusta ja museopalvelujen kehittamisestä johtokunnan talousjaoksen kanssa.
- Järjestää kerran vuodessa kehittämispäivän, jossa arvioidaan toimintasuunnitelman ja talousarvion toteutumista sekä tuodaan esille tulevien vuosien kehittämistarpeita.
- Johtokunta vastaa toimintasuunnitelman, investointisuunnitelman ja talousarvion laadinnasta toimikuntien valmistelun pohjalta.
- Laatii toimintakertomuksen ja valmistelee tilinpäätösmateriaalin.
- Valmistelee kokousasiat kevät- ja syyskokousta varten.
- Rakentaa yhteistyöverkostoja ja edistää hanketoimintaa ympäröivän yhteiskunnan kanssa.
- Tehostaa jäsenhankintaa henkilö- ja kannattajajäsenten määrän kasvattamiseksi sekä huolehtii yhteydenpidosta jäsenistöön.
- Huolehtii työntekijöiden ja talkooväen rekrytoinnista, talkooväen listojen ylläpitämisestä ja talkoista tiedottamisesta, mm. yhdistyksen kotisivuilla.
- Vastaa aktiivisten tottolaisten palkitsemisesta.
- Tekee aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja yhdistyksen tarkoitusta koskevissa asioissa.
- Pitää yllä kotiseutuhenkisten toimijoiden tukiryhmää, Totto ry:n kummeja ja kehittää toimintaa.

Johtokunnan talousjaos

Johtokunta ei aseta vuoden 2024 alkaen tehtäviltään nykymuotoista taloustoimikuntaa, vaan perustaa johtokuntaan erillisen talousjaoksen. Johtokunnasta jaoksen jäseninä ovat johtokunnan puheenjohtaja, sihteeri ja yksi jäsen. Lisäksi jaokseen nimetään yksi johtokunnan ulkopuolinen jäsen kullekin seuraavalle neljälle vastuualueelle: taloushallinto, taloudenhoidon sisäisen valvonnan, hanketoiminta sekä varainhankinta ja yhteiskuntasuhteet. Kokonaisjäsenmäärä olisi siten 7 hlöä.

Organisaatiomuutos on perusteltu ottaen huomioon johtokunnan keskeinen asema yhdistyksen toiminnan ja talouden johtamisessa sekä taloudenhoidon kokonaisuuden valvonnassa. Myös taloudenhoidon muuttuvat uudet hajautetut toimintamallit kirjanpito- ja tilitoimistovaihdoksen yhteydessä aiheuttavat organisaation muutostarpeita.

Johtokunnan talousjaoksen tehtävät:

Taloushallinto

- yhdistyksen taloudenhoidon strategisten linjausten valmistelu ja niiden toteutumisen seuranta
- talousarvion valmistelu ja talousarvion toteutumisen seuranta
- tilinpäätöksen valmistelu

Taloudenhoidon sisäinen valvonta

- yhdistyksen taloudenhoidon, varainkäytön ja rahaliikenteen sisäinen valvonta

Hanketoiminta

- hankerahoituksen hakemiseen liittyvät valmistelutehtävät
- hankeohjausryhmätoiminnan organisointi ja hankehallinnon ohjaus
- yhteydet korkeakouluihin ja muihin oppilaitoksiin (hankekummit kumppaneiksi korkeakouluihin ja oppilaitoksiin)

Varainhankinta ja yhteiskuntasuhteet

- yhdistyksen oman varainhankinnan organisointi
- Totto ry:n kummien toiminta yhdistyksen talouden vahvistamiseksi
- yleiset yhteiskuntasuhteet

Kiinteistötoimikunta

Tehtävät:

- Suunnittelee, ohjaa toteutusta ja valvoo museorakennusten ja museoalueen korjaus- ja kunnostustyötä, ympäristön siisteyttä sekä opasteita, sisääntulokylttejä ja kasvillisuutta.
- Valmistelee kolmen vuoden investointi- ja hankintasuunnitelman kustannusarvioineen resurssitarpeiden ja toteuttamismahdollisuuksien arvioimiseksi.
- Selvittää museorakennusten ja museoalueen arkkitehtuuria, tilaa ja uusia käyttötarkoituksia yhdistyksen strategisten linjausten suuntaisesti yhdessä johtokunnan ja muiden toimikuntien kanssa.
Perinnekasvitarha ja museoympäristö kuuluvat museoalueen hoitoon.
- Tekee yhteistyötä Museoviraston, Lapin maakuntamuseon ja Lapin Ely-keskuksen kanssa museoalueen ja museorakennusten kunnostamisessa. Toimikunta myös valmistelee korjaus- ja kunnossapitoavustusten hakemista.
- Kerää ja arkistoi kunnostus- ja historiatiedot Google Driveen.
- Huolehtii kiinteistön kuntoa koskevista tarkastuksista sekä vastaa henkilö- ja paloturvallisuudesta.
- Tutustuttaa kesätyöntekijät pelastussuunnitelmaan, ensiapuvalmiuteen ja sammuttimien käyttöön ennen töiden aloittamista.
- Järjestää tottolaisille ennen museon kesäkauden alkua alkusammutuskoulutuksen yhdessä Lapin pelastuslaitoksen kanssa.

Talkooporukka ja asiantuntijaryhmä:

Tehtävät:

- Organisoii ja toteuttaa johtokunnan määrittelemät museorakennusten, museoalueen ja ympäristön korjaus- ja kunnostustyöt. Ammattityön tarve lisääntyy.
- Hoitaa toiminnan tarpeiden mukaiset yleistalkoilit, ml. liikenteenohjauksen.

- Valmistele omalta osaltaan yhdistyksen vuosittaiset tapahtumat.
- Pitää huolta talkooväen yhteisöllisyyden kehittamisestä sekä motivaation ja innostuksen säilyttämisestä, esim. hyvällä tunnelmalla, hyvällä ruoalla ja juomalla sekä rantasaunan käytöllä.

Perinnekasvitarha- ja museoympäristöryhmä:

Tehtävät:

- Toteuttaa perinnekasvitarhan perustamisen, maataislajien kasvatuksen, tallennuksen ja säilytyksen, perinnekasvien nimeämisen ja kortistoinnin, kasvisadon hyödyntämisen museon kesä- ja syystapahtumissa, opastettujen museokierrosten tarjonnan sekä perinnekasvikoulutuksen järjestämisen yleisölle.
- Huolehtii näkyvyydestä ja perinnekasvitarhan ja museoympäristön teeman markkinoinnista yhteistyössä viestintätoimikunnan kanssa.
- Toimii asiantuntijajaksena viljelyyn liittyvässä hankesuunnittelussa ja kokoelmatyössä.
- Hankkii talkooväkeä ja yhteistyötahoja yhdessä toimikuntien ja johtokunnan kanssa.
- Tarkkailee museoympäristön kasvillisuuden tilannetta hankkeen päättymisen jälkeen ja suunnittelee toimenpiteet.

Kokoelmatoimikunta

Tehtävät:

- Toteuttaa museokokoelma- ja käyttökokoelmatyön, kokoelmien hoidon, kartuttamisen, luetteloinnin, niihin liittyvät kyselyt ja niitä koskevan tiedon tuottamisen ja Totto ry:n asiakirja-aineiston arkistointityön hyödyntäen Lapin maakuntamuseon asiantuntemusta.
- Talkoolaisten kanssa pitää yllä perusnäyttelyjä ja huolehtii niiden siisteydestä, tuottaa vaihtuvia teemanäyttelyitä sekä huolehtii museorakennusten esineistön kunnosta.
- Kiinteistötoimikunnan talkooporukan ja talkooyhdyshenkilön kanssa järjestää museon ja museoalueen kevät- ja syysiiivoustalkoot.
- Hankkii talkooväkeä ja yhteistyötahoja kokoelmatyöhön.
- Esine- ja muut lahjoitukset tapahtuvat kokoelmatoimikunnan kautta.
- Suunnittelee kokoelmatyössä tarvittavia hankkeita.

Viestintätoimikunta

Tehtävät:

- Viestintätoimikunta suunnittelee sisäisen ja ulkoisen viestinnän lähtökohdat niin, että kaikki viestintä tukee yhdistyksen toiminta-ajatusta, tarkoitusta ja strategisia linjauksia.
- Viestintätoimikunta huolehtii omalta osaltaan yhdistyksen sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä sekä markkinointiviestinnästä keinoinaan Totto-julkaisut, esitteet, sähköinen ja kirjallinen jäsenviestintä sekä viestintä kotisivuilla, Facebookissa ja Instagramissa.
- Yhdistyksen toimikuntien ja jaoksien keskinäistä sisäistä viestintää tehostaa kaksi WhatsApp-ryhmää: MUSEON SISÄINEN VIESTINTÄRYHMÄ ja TOTTO-some
- Viestintätoimikunta laatii yhdistyksen puheenjohtajan kanssa tiedotteet, kannanotot ja artikkelit tiedotusvälineille ajankohtaisista asioista sekä järjestää tarvittaessa tiedotustilaisuuksia yhdessä puheenjohtajan kanssa.

- Viestintätoimikunta huolehtii museopalvelutarjonnan markkinoinnin ja markkinointiviestinnän kehittamisestä koti- ja ulkomaisille asiakasryhmille huomioon ottaen kieliversiot ja elämästeknologian keinot yhdessä johtokunnan ja muiden toimikuntien kanssa.
- Viestintätoimikunta tehostaa jäsenhankintaa viestinnän keinoin.
- Viestintätoimikunta suunnittelee hankerahoitusten hakemista viestinnän kehittämistyöhön.
- Toimikunta valmistele kolmen vuoden investointisuunnitelman kustannusarvioineen resurssitarpeiden ja toteuttamismahdollisuuksien arvioimiseksi.

Emännistö

Tehtävät:

- Vaalii ja säilyttää peräpohjalaista perinneruokakulttuuria painottaen lähiruokaa, omien puutarhatuotteiden hyödyntämistä ravintolatoiminnassa sekä itse valmistettujen ruokatuotteiden tarjoamista asiakkaille.
- Huolehtii yhdistyksen kahdeksan vuodenajan yleisötilaisuuksien tarjoilujen suunnittelusta, hinnoittelusta, valmistamisesta ja tarjoiluista talkootyönä. Tämän lisäksi tuotteistettujen ryhmäpalvelujen tilaukset sovitaan ja hoidetaan erikseen catering-palveluina.
- Rekrytoi uusia aktiivisia talkoolaisia mukaan emännistöön toiminnan lisääntyessä.
- Kehittää vanhan talonpoikaisen elämänmuodon kahdeksan vuodenajan viitekehyksessä teemaruokailuja ja teemakahvilaita huomioon ottaen eri asiakasryhmät, esim. lapset ja nuoret.
- Emännistön virkistyspäivästä toivotaan vuotuista hyvinvointipäivää kaikille.
- Verkostoitumista ja yhteistyötä eri organisaatioiden kanssa jatketaan, esim. Neuvokas, Rovaniemen seurakunta, Lapin Martat ja Lapin koulutuskeskus REDU:n ravintola- ja cateringala. Hankeasiaa selvitetään vuoden 2024 aikana. Opiskelijayhteistyötä REDU:n kanssa lisätään.
- Emännistön toiminnan historia menneiltä vuosilta kerätään muistelujen avulla.
- Huolehtii talonmiehen kanssa jouluntähden sytyttämisestä vuosittain.

Saunavastaava ja hänen varamiehensä:

Tehtävät:

- Huolehtii saunapalvelujen käytännön toteutuksesta saunan varausjärjestelmän mukaisesti.
- Kemyhtiön saunan kunnon ylläpito ja saunapalvelujen kehittäminen.

Kyläyhteistyöryhmä

Kyläyhteistyöryhmä koostuu palvelujaan kehittävien kylien ja kotiseutuyhdistyksen edustajista. Yhteistyöryhmän asettaa johtokunta. Yhteistyöryhmän tehtävänä on toimia kylien kehittämistyön ohjausryhmänä ja tukea kylien yhteistyön koordinoitua. Kyläyhteistyöryhmä tukee kylien yhteistyön koordinoitavien hoitamista ja vastaa kylien yhteistyön jatkuvuudesta, pysyvyydestä ja kehittämisestä.

Totto ry:n talkoolaisten vastuuvuorot

Talkooväki vastuunjaon mukaisesti osallistuu kahdeksan vuodenajan yleisö- ja kylätapahtumien suunnitteluryhmiin ja toteuttaa tapahtumissa sovitut osuudet. Kunkin vastuuhenkilön tehtävinä vuorollaan on kotiseutumuseon tilauspalveluista vastaaminen, maksuliikenteen hoito sekä kassakirjan pitäminen ja käteisrahan pankkiin vieminen kahden henkilön vastuulla. Vastuuhenkilö vastaa yhdistyksen puhelin- ja sähköpostiliikenteestä sekä huolehtii sisäisestä tiedottamisesta.

Talonmies

Talonmies osallistuu eri tapahtumien ja tilaisuuksien järjestelyihin oman työsopimuksensa mukaisesti, minkä lisäksi talonmies osallistuu järjestettäviin talkoisiin. Toiminnan kasvaessa ja kehittyessä talonmiehen työolosuhteisiin, työehtoihin, työvälineisiin ja työn sisältöön kiinnitetään huomiota ja tarvittaessa puutteet korjataan.

5 TOIMINTASUUNNITELMAN KÄSITTELY JA HYVÄKSYNTÄ

Toimintasuunnitelma on käsitelty ja hyväksytty johtokunnan kokouksessa 4.12.2023. Sitä ennen yhdistyksen toimikunnat ja jaokset ovat valmistelleet omat osuutensa. Johtokunta on päättänyt esittää toimintasuunnitelman edellä olevassa strategisessa muodossa 10.12.2023 pidettävälle yhdistyksen syyskokoukselle hyväksyttäväksi.

Syyskokouksessa hyväksyttävää toimintasuunnitelmaa täydentävät johtokunnan, toimikuntien, talousjaoksen ja muiden asiantuntijaryhmien ja vastuuhenkilöiden yksityiskohtaiset tehtävien määrittelyt, jotka sääntöjen mukaan johtokunta vahvistaa vuoden alussa nimetessään avukseen edellä mainitut kokoonpanot. Vuosikello ja tehtävien määrittelyt ovat tämän toimintasuunnitelman liiteasiakirjoina 1 ja 2.

Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry

Johtokunta 4.12.2023

Esko Lotvonen, puheenjohtaja

Hannu Hakanpä

Päivi Hanni-Vaara

Marketta Harju-Autti

Jorma Hovi

Jorma Hämäläinen

Kaija Sälevä

Tuuli Murtorinne, sihteeri